

Катерина РИБАЛКО

студентка кафедри міжнародних відносин

НТУ «Дніпровська Політехніка»

Науковий керівник - к.і.н., доц. Олександра ДВУРЕЧЕНСЬКА

ВІЙНА ЯК КАТАЛІЗАТОР ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

У період війни суспільство змінюється особливо стрімко, адже зростає потреба в оперативних і нестандартних рішеннях. Обмежені ресурси та постійна загроза змушують шукати нові підходи до організації процесів, зокрема через використання сучасних технологій. Саме в таких умовах з'являються інновації, які в мирний час могли б залишатися лише на стадії розробки. Швидкими темпами розвиваються дрони, автоматизовані системи управління, цифрові платформи, нові засоби комунікації та кіберзахисту. Ці розробки не лише відповідають нагальним потребам, а й стають основою для оновлення інфраструктури, економіки й державного управління. Багато з них після випробування в екстремальних умовах знаходять застосування у повсякденному житті. Така трансформація можлива завдяки взаємодії науковців, інженерів, бізнесу та держави. У результаті формується нова технологічна реальність, що відкриває шлях до подальшого розвитку країни.

Повномасштабна війна, що розпочалася в Україні у 2022 році, а й потужним поштовхом для технологічних інновацій. Цей конфлікт змусив державу, бізнес і науковців оперативно реагувати на нові виклики.

Війна стимулювала появу нових технологій у різних сферах. Найпомітнішою серед них стала масова експлуатація безпілотних літальних апаратів. Військові дрони стали основним засобом для розвідки і точкових ударів. Українські інженери створили власні моделі безпілотників, адаптовані до умов війни, що дозволило зменшити людські втрати і підвищити ефективність військових операцій. Технологія дронів швидко знайшла застосування у логістиці для швидкої доставки медикаментів і допомоги (Баранов, 2023, с.75).

Однією з галузей, що стрімко розвивалась стала кібербезпека. Україна зазнавала потужних кібератак, спрямованих на руйнування критичної інфраструктури. Це викликало створення сучасних систем кіберзахисту на базі штучного інтелекту, автоматичного виявлення загроз та оперативного реагування. Новітні рішення забезпечили захист енергетики, банківської сфери, комунікацій та державних ресурсів. Технології кібербезпеки продовжують удосконалюватися, сприяючи стабільності економіки та довірі до цифрових сервісів.

Розвиток цифровізації державного управління став одним із ключових напрямів технологічного розвитку. У воєнний період особливо зросла необхідність у швидкій координації між силовими структурами та державними

відомствами. Завдяки запровадженню цифрових платформ стало можливим оперативно обробляти великі масиви даних, проводити аналітичну роботу та приймати рішення в режимі реального часу. Це суттєво підвищило ефективність управління як у військовій, так і у цивільній сферах. Нові розробки поступово інтегруються в системи електронного урядування, медичну реформу, освіту, роблячи державні послуги доступнішими та якіснішими. Цифрова трансформація зміцнює державну спроможність і сприяє розквіту інноваційної економіки (Братух, 2025, с.40).

Війна стимулює розвиток робототехніки і автономних систем. Автономні роботи для розмінування, розвідки, доставки вантажів отримали значні вдосконалення. Війна стала полігоном для перевірки ефективності цих систем. Вони мають великий потенціал для застосування у промисловості, сільському господарстві, медицині, що відкриває нові можливості для автоматизації і підвищення безпеки праці. Крім того, розвиток штучного інтелекту в автоматизованому управлінні військовими системами створює передумови для інтелектуальних рішень в економіці.

Варто виділити трансфер технологій із військової сфери у цивільну. Розробки для безпеки і обороноздатності знайшли застосування в енергетиці, медицині, транспорті та інших галузях. Системи моніторингу та аналітики, створені для військових цілей, використовуються для управління енергетикою і зменшення втрат. Інновації в медицині, народжені в умовах війни, покращують діагностику і лікування, зокрема реабілітацію поранених (Поліщук, 2024, с.53).

Державне управління зазнало суттєвих змін під впливом технологій. Цифрові платформи і аналітика допомогли оптимізувати прийняття рішень, підвищити прозорість і підзвітність влади. Розширення електронного урядування скоротило бюрократію і зробило послуги більш доступними. Впровадження штучного інтелекту і великих даних покращує прогнозування соціально-економічних процесів і планування розвитку. Цей технологічний прорив створює передумови для модернізації державного апарату і підвищення його ефективності роботи.

Технології, які з'явилися під час війни, мають великий потенціал для використання в мирний час. Використання таких інновацій у мирному житті сприятиме оновленню країни та зміцненню її позицій на світовій арені. Вони створюють основу для підвищення конкурентоспроможності національної економіки та сприяють формуванню інноваційної моделі розвитку країни у постконфліктний період (Хома, 2024, с.287).

Таким чином, технологічні інновації, що з'явилися в Україні під час війни, виявилися не просто відповіддю на сучасні виклики, а підґрунтям для формування нової моделі розвитку держави та суспільства. Їх стрімке зростання стало можливим завдяки потребі в ефективних рішеннях, мобілізації ресурсів, активній участі громадськості та сприятливому середовищу для технологічних експериментів. Війна фактично стала каталізатором інноваційного процесу,

демонструючи, як навіть у кризових умовах можна не лише вижити, але й закласти основи для стійкого розвитку.

Список використаних джерел

- Баранов, А. В., Сторчак, С. Г. (2023). Продовольча безпека як фактор економічної безпеки економіки України в умовах війни. *Agrosvit*. (13). 75–82. doi: doi.org/10.32702/2306-6792.2023.13.75
- Братух В. В. (2025). Штучний інтелект як каталізатор економічної, творчої та етичної трансформації медіавиробництва: можливості, виклики та стратегії для України. *Київський економічний науковий журнал*. (9). 39–47. doi: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2025-9-5>
- Гулько, О. Ю., Южека, Р. С. (2025). Безпека персональних даних в умовах війни: технології проти кіберзлочинців. *Український політико-правовий дискурс*. doi: doi.org/10.5281/zenodo.14757503
- Поліщук, О. Т., Поліщук, О. А. (2024). Перспективи інвестування в Україні: виклики в умовах війни та можливості відновлення. *Економіка і організація управління*. (4). 53–64. doi: doi.org/10.31558/2307-2318.2024.4.6
- Хома Н. (2024). Резильєнтність України в умовах збройної агресії росії та підготовки до післявоєнної відбудови. *“Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» Волинського національного університету імені Лесі Українки*. (2 (19)). 287–307. doi: doi.org/10.29038/2524-2679-2024-02-287-307
- War in Ukraine. *Foreign Affairs Topic*. Retrieved from <https://www.foreignaffairs.com/tags/war-ukraine>

Дарина САДОВА

студентка кафедри міжнародних відносин і аудиту
НТУ «Дніпровська політехніка»
спеціаліст відділу взаємодії з
міжнародними фінансовими організаціями
Дирекції інвестицій НЕК «Укренерго»
Науковий керівник - к.іст.н., доц. Олександра ДВУРЕЧЕНСЬКА

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ІНСТРУМЕНТИ СУЧАСНОЇ ЦИФРОВОЇ ДИПЛОМАТІЇ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

У ХХІ столітті цифрові технології докорінно трансформували зовнішньополітичну діяльність держав. В умовах глобальної невизначеності та гібридних загроз цифрова дипломатія стала важливим інструментом формування позитивного іміджу держави, впливу на міжнародну громадську думку та